

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาล

ตำบลบางเก่า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี*

PUBLIC PARTICIPATION IN COMMUNITY DEVELOPMENT IN BANG KAO SUBDISTRICT MUNICIPALITY, CHA-AM DISTRICT, PHETCHABURI PROVINCE

ภาณุพงษ์ มาประเสริฐ¹, สุชาติ อุดมย์บุตร² และ บำเพ็ญ ไมตรีโสภณ³

Panupong Maprasert¹, Suchart Adulbutra² and Bampen Maitreesophon³

¹⁻³มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด

¹⁻³ Stamford International University, Thailand

Corresponding author E-mail: maxchaamza@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบผสมวิธี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี 2) ศึกษาลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน และ 4) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางเก่า จำนวน 370 คน เก็บข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ไคสแควร์ และการถดถอยเชิงพหุ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 13 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษา พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ลักษณะส่วนบุคคลด้านอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ

* Received 18 September 2023; Revised 21 September 2023; Accepted 29 October 2023

ประชาชนในการพัฒนาชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านผลประโยชน์จากการเข้าร่วม ด้านความผูกพันกับท้องถิ่น ด้านความเข้มแข็งเครือข่ายชุมชน มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนด้านอิทธิพลของผู้นำ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 4) แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน พบว่าเทศบาลควรมีนโยบายและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของการปฏิบัติงานในกิจกรรม/โครงการต่างๆ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน, การพัฒนาชุมชน, เทศบาลตำบลบางเก่า

Abstract

This mixed-method research aimed to 1) study the level of public participation in community development of Bang Kao Subdistrict Municipality, Cha-Am District, Phetchaburi Province; 2) study the correlation between personal characteristics and public participation in community development; 3) study the relationship between factors affecting public participation and the community participation, and 4) study guidelines to promote public participation in community development. The quantitative research consisted of 370 residents living in Bang Kao Municipality. Data was collected through a questionnaire and was analyzed by using descriptive and Inferential Statistics methods, which were frequency percentage, mean, standard deviation, Chi-square test, and Multiple Regression Analysis. The qualitative research consisted of 13 key informants. Data was collected through in-depth interviews and was analyzed by using content analysis.

Findings: 1) the level of public participation in community development as a whole was at a high level, 2) the personal characteristics in terms of occupation had a correlation with public participation at the statistically significant level of 0.05, 3) there were casual relationships between factors affecting public participation in terms of benefits from participating, community binding, and community network strengths at the statistical significance of 0.001 and at the level of 0.05 for the leadership influence, and 4) guidelines for promoting public participation in community development were revealed that the municipality should have policies and encourage people to participate in the preparation of community development plans, and provide more opportunities for the public to participate in evaluating the performance of work.

Keywords: Public Participation, Community Development, Bang Kao Subdistrict Municipality

บทนำ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประเทศและในชุมชนให้เจริญก้าวหน้า จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลาย ๆ ด้านรวมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาคนในชุมชนมีความร่วมมือ ร่วมใจกัน และความเข้มแข็ง พร้อมทั้งจะรับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ และยุคประเทศไทย 4.0 ท่ามกลางการเปลี่ยนทางเศรษฐกิจและสังคมในยุคปัจจุบัน อีกทั้งอินเทอร์เน็ตยังมีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนการดำเนินชีวิต ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญที่จำเป็นต้องมีการวางแผนเพื่อให้เกิดความร่วมมือในทุกภาคส่วน อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาตามกรอบนโยบายของรัฐบาลไทย ที่เริ่มมาตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504–2509) จนถึงปัจจุบันแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570) สนับสนุนให้มีการยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพของการบริหารจัดการภาครัฐ ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของ

ประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรมและทันต่อสถานการณ์ โดยเร่งปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถให้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐานแก่ประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียม มีการเชื่อมโยงจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่นได้อย่างมีบูรณาการและมีธรรมาภิบาล เพื่อรักษาเสถียรภาพทางสังคมและฟื้นฟูความเชื่อมั่นในรัฐ เป็นการเสริมสร้างทุนทางสถาบันของประเทศ ซึ่งการปฏิรูปภาครัฐเป็นประเด็นท้าทายที่สำคัญของไทยมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่คนในสังคมส่วนใหญ่มีความตระหนักรู้ด้านสิทธิมนุษยชน ภาครัฐจึงต้องพัฒนากลไกทางสถาบันที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัลและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการสาธารณะให้มีความสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2566)

เทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ แม้จะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็ก ที่จากเดิมเป็นตำบลบางเก่า หลังจากนั้นได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อมาภายหลังได้ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลในภายหลัง มีพื้นที่ประมาณ 15,000 ไร่ ปัจจุบันมีประชากรประมาณ 4,000 คน ซึ่งประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมงน้ำเค็มเนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ ติดทะเล และเป็นพื้นที่ที่ตั้งอยู่ติดกับพื้นที่ท่องเที่ยวของอำเภอลำดวน ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ จะมีส่วนทำให้การพัฒนาชุมชน เป็นในทิศทางที่ประชาชนต้องการ เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการเรียนรู้และการทำงานร่วมกันระหว่างประชาชนในท้องถิ่นและเทศบาลที่สามารถสร้างความรู้สึกสำนึกรักในท้องถิ่น การปลูกฝังความเป็นเจ้าของพื้นที่ ที่พร้อมจะร่วมกันแก้ไขปัญหาและการพัฒนาชุมชนร่วมกัน

โดยปัญหาที่เป็นอุปสรรคของการมีส่วนร่วมอาจเกิดจาก 1) เจ้าหน้าที่ภาครัฐและประชาชนขาดการรับรู้เกี่ยวกับแนวคิด และความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน 2) โครงสร้างกฎหมายและกระบวนการนโยบายยังไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมอย่างเพียงพอ 3) การขาดแคลนผู้มีทักษะในการใช้เครื่องมือสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน 4) ปัญหาเรื่องวัฒนธรรมการเมืองและความพร้อมของประชาชน 5) ปัญหาด้านความพร้อมของภาครัฐ 6) ไม่มีมาตรฐานในการทำงานที่ชัดเจน ที่จะบอกให้ทราบว่าประชาชนมีส่วนร่วมแล้วหรือยัง หรือหน่วยงานของรัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด

(ถวิลวดี บุรีกุล, 2552) ประการต่อมา ก็คือ ปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจของประชาชน ปัญหาการขาดการวิเคราะห์กลั่นกรองปัญหาก่อนการประชาคม ปัญหาภาวะผู้นำทั้งการเมือง และการปกครอง ไม่มีเป้าหมายวางแผนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ปัญหาการขาดการประสานงาน และปัญหางบประมาณไม่เพียงพอต่อโครงการที่เสนอ ล้วนเป็น ปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งสิ้น (นงนุช ยาบุญนะ, 2560)

จากที่ปัญหากล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ พัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ทั้งในด้านการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ให้สอดคล้องกับความต้องการและการแก้ไขปัญหาของ ประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาล ตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ พัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัด สุรินทร์
4. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนใน เขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mix Methods Research) ทั้งในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กับเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. แหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี ทั้ง 9 หมู่บ้าน มีจำนวน 3,749 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อน 5% ได้กลุ่มตัวอย่าง 370 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) จำนวน 13 คน ได้แก่ ผู้บริหารเทศบาลตำบลบางเก่า จำนวน 4 คน และหัวหน้าชุมชน จำนวน 9 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ประเภทของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม และเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์

2.2 องค์ประกอบของเครื่องมือ

แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล จำนวน 6 ข้อ มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) ตอนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วยข้อคำถาม 20 ข้อ มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายปิด มีการประเมินค่าแบบลิเคิร์ต สเกล (Likert Scale) กำหนดคะแนนเป็น 5 ระดับ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 20 ข้อ มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายปิด มี

การประเมินค่าแบบลิเคิร์ท สเกล (Likert Scale) กำหนดคะแนนเป็น 5 ระดับ ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

แบบสัมภาษณ์ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล ตอนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการดังนี้

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ เป็นการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยการแจกแบบสอบถามในรูปแบบเอกสาร ให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 370 กับประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี ทั้ง 9 หมู่บ้าน

3.2 รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด ตรวจสอบความถูกต้องเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล

3.3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 13 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการและสามารถตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัยได้ สำหรับการจัดการข้อมูล ได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาถอดคำสัมภาษณ์ เรียบเรียงข้อมูลเพื่อจะได้นำไปวิเคราะห์ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดำเนินการ ดังนี้

การวิเคราะห์ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) หาค่าร้อยละ (Percentage) การแจกแจงความถี่ (Frequency) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง และพรรณนาแบบความเรียงอย่างละเอียดด้วยภาษาวิชาการ

การวิเคราะห์ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทาง

คอมพิวเตอร์ แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง และพรรณนาแบบความเรียงอย่างละเอียดด้วยภาษาวิชาการ

การวิเคราะห์ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง และพรรณนาแบบความเรียงอย่างละเอียดด้วยภาษาวิชาการ

การวิเคราะห์ตอนที่ 4 เป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ แล้วนำเสนอในรูปแบบพรรณนาแบบความเรียงอย่างละเอียดด้วยภาษาวิชาการ

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) หาค่าโดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-square) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง และพรรณนาแบบความเรียงอย่างละเอียดด้วยภาษาวิชาการ

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) หาค่าโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multi Linear Regression Analysis) และทดสอบความเป็นอิสระกันของความคลาดเคลื่อน คือ Durbin-Watson ซึ่งมีค่าเท่ากับ $1.5 \leq \text{Durbin-Watson} \leq 2.5$ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง และพรรณนาแบบความเรียงอย่างละเอียดด้วยภาษาวิชาการ

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดำเนินการ ดังนี้

ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบข้อมูลก่อนทำการวิเคราะห์เพื่อให้ผลการวิจัยมีความแม่นยำและมีความน่าเชื่อถือของข้อมูล มีการเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่าง ๆ จากผู้ให้ข้อมูล จากนั้นใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา โดยการตีความจากข้อมูลเบื้องต้นให้เป็นข้อมูลที่สื่อความหมายของผู้ให้ข้อมูล

ด้วยการแยกประเภทและการลดทอนข้อมูลเพื่อจัดเป็นหมวดหมู่เพื่อนำมาตีความและสร้างข้อสรุปโดยนำผลการสรุปต่างๆ มาเชื่อมโยงจนเกิดเป็นโครงสร้างของข้อสรุป ที่สามารถตอบปัญหาได้ตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ในภาพรวมและรายด้าน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อาชีพ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ในภาพรวม ด้านผลประโยชน์จากการเข้าร่วม ด้านความผูกพันกับท้องถิ่น ด้านความเข้มแข็งเครือข่ายชุมชน มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และด้านอิทธิพลของผู้นำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า

พบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เทศบาลควรลงพื้นที่สำรวจความเดือดร้อนของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปีงบประมาณ เพื่อรวบรวมปัญหา ความเดือดร้อน และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ให้ได้ข้อมูลที่ตรงประเด็นสามารถแก้ไขปัญหาให้ชาวบ้านให้ตรงจุด ควรให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีส่วนร่วมในการรับฟัง และรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ได้ร่วมกันในการดำเนินการหรือโครงการต่าง ๆ ด้วยการสร้างแนวทางในการดึงดูดชาวบ้านให้เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะและร่วมกับตัดสินใจว่าจะพัฒนาด้านใดก่อนและหลัง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการให้สำเร็จลุล่วง รวมทั้งเป็นการตัดสินใจร่วมกันอย่างถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เทศบาลควรประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนได้รับทราบข้อมูลก่อนลงพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาความต้องการของคนในพื้นที่ ควรสนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่น เข้าร่วมวางแผน ปฏิบัติ และประเมินผลงาน เพื่อแก้ปัญหาของชุมชน ควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมในการเรียนรู้งาน เพื่อนำความรู้ไปปรับใช้ในกิจการในชุมชน รวมทั้งควรสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพื่อความราบรื่นในการบริหารจัดการทุกโครงการให้ได้รับผลสำเร็จและเกิดฤทธิ์ที่ชัดเจนตามวัตถุประสงค์ 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในการพัฒนาท้องถิ่น ผู้ที่จะได้รับประโยชน์สูงสุด คือประชาชนในพื้นที่ ประชาชนทุกคนจะรับรู้และร่วมกันตัดสินใจ ซึ่งจากการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งผลให้การดำเนินงานในการพัฒนาท้องถิ่นประสบผลสำเร็จ ทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับการพัฒนาทั้งโครงสร้างพื้นฐาน การสร้างรายได้ ด้านสุขภาพ ความปลอดภัย มีความสะดวกสบายในการใช้รถใช้ถนนมากยิ่งขึ้น 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ในการพัฒนาท้องถิ่นจะยึดเอาความพึงพอใจของประชาชนเป็นหลัก ดังนั้นเทศบาลควรเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของการปฏิบัติงานในกิจกรรม/โครงการต่างๆ ในประเด็นของความคุ้มค่า และประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสาธารณประโยชน์ให้กับชุมชน เพื่อนำผลการประเมินของประชาชนในหมู่บ้าน นำไปปรับใช้ในการพัฒนากิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ของเทศบาลที่จัดทำขึ้นในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อแก้ปัญหาของชุมชน สามารถสร้างประโยชน์ต่อการดำรงชีพของชาวบ้านให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้ตามที่คาดหวัง

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่าได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่าในทุกๆ ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

สอดคล้องกับทฤษฎีของ โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1977) ผู้ริเริ่มทฤษฎีการมีส่วนร่วม ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า คือการที่ผู้มีส่วนร่วมต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการ 4 กระบวนการ คือ 1) มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการ โดยมีการอภิปรายถึงปัญหาและความต้องการ มีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาการกำหนดทางเลือกว่าจะจัดทำโครงการหรือกิจกรรมใดบ้าง และการตัดสินใจว่าจะทำโครงการ หรือกิจกรรมใด และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจยังครอบคลุมไปถึงการตัดสินใจในระหว่างการทำงานโครงการ 2) มีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงาน หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในทรัพยากรต่าง ๆ ให้กับโครงการทั้งในด้านเงิน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ และการมีส่วนร่วมในการบริหารและประสานงานโครงการต่าง ๆ 3) มีส่วนร่วมในการแบ่งผลประโยชน์ หมายถึง การมีส่วนร่วมประเภทนี้มีสองนัย คือ เป็นทั้งการร่วมรับประโยชน์และร่วมรับผลสืบเนื่องในทางลบจากโครงการพัฒนาผลประโยชน์ที่ได้รับ ได้แก่ 3.1) ผลประโยชน์ด้านวัตถุ คือ การมีรายได้และทรัพย์สินเพิ่มขึ้นและมั่นคงมากขึ้น หรือการมีสาธารณูปโภคที่เพียงพอ มีประสิทธิภาพ หรือคุณภาพดี 3.2) ผลประโยชน์ด้านสังคม ได้แก่ การได้รับการศึกษาหรือรู้หนังสือมากขึ้น รวมทั้งการให้บริการสังคมอื่น ๆ มากขึ้นและมีคุณภาพดีขึ้น 3.3) ผลประโยชน์ส่วนบุคคล ได้แก่ การมีความนับถือตนเองมากขึ้น มีพลังอำนาจทางการเมืองมากขึ้น และมีความรู้สึกถึงความสำเร็จที่มีประสิทธิภาพของตนเอง 4) มีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินโครงการทั้ง

อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ รูปแบบการมีส่วนร่วมประเมินอย่างเป็นทางการ เช่น การประชุมเพื่อทบทวนและประเมินการดำเนินงานที่ผ่านมา การร่วมเป็นคณะกรรมการ หรือ คณะกรรมการในการประเมินผลหรือการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการในการวิจัยประเมินผล สำหรับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอย่างไม่เป็นทางการ เช่น การประชุมกลุ่มย่อยอย่างไม่เป็นทางการ หรือการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการ โดยมีบุคคล 4 ฝ่ายที่มีส่วนสำคัญในการมีส่วนร่วมคือ ประชาชนท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่รัฐ และบุคคลภายนอก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวภา สินสุภา (2566) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลทับใต้ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อาชีพ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่บริเวณรอบเหมืองหิน ของตำบลหาดขาม ที่มีอาชีพแตกต่างกันต่างก็อยากเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี เหมือนๆ กัน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ อริสรา หงษาขุม และราเชนทร์ นพณัฐวงศ์ (2566) วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารพัฒนาชุมชนเขตพื้นที่บ้านยกกระบัตร ตำบลท่าทราย อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบประชาชนที่มีอาชีพที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในภาพรวม ด้านผลประโยชน์จากการเข้าร่วม ด้านความผูกพันกับท้องถิ่น ด้านความเข้มแข็งเครือข่ายชุมชน มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และด้านอิทธิพลของผู้นำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผลประโยชน์จากการเข้าร่วม ความผูกพันกับท้องถิ่น ความเข้มแข็งเครือข่ายชุมชน และอิทธิพลของผู้นำ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี ทำให้ประชาชน

อยากเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้นและบรรลุวัตถุประสงค์ของกิจกรรม/โครงการต่างๆ ของชุมชน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนวุฒิ บัวคลี (2564) วิจัยเรื่องแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบล และด้านการสื่อสาร มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนด้านความผูกพันต่อชุมชน มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 4 พบว่า เทศบาลควรลงพื้นที่สำรวจความเดือดร้อนของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี ควรสนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่น เข้าร่วมวางแผน ปฏิบัติ และประเมินผลงาน เพื่อแก้ปัญหาของชุมชน ควรเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของการปฏิบัติงานในกิจกรรม/โครงการต่างๆ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ต้องการให้เทศบาลลงพื้นที่สำรวจความเดือดร้อนของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี สนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่น เข้าร่วมวางแผน ปฏิบัติ และประเมินผลงาน เพื่อแก้ปัญหาของชุมชน รวมทั้งอยากให้เปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของการปฏิบัติงานในกิจกรรม/โครงการต่างๆ

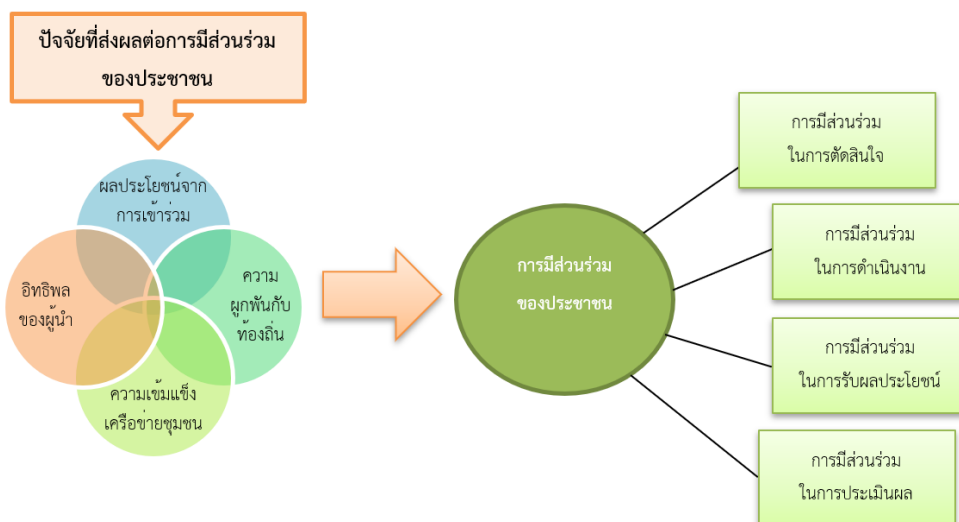
สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติ พริกเล็ก ไพรัตน์ ฉิมหาด และเดโช แขน้ำแก้ว (2565) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหงส์ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า สำหรับแนวทางการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหงส์ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ มีดังนี้ ประเด็นที่ 1 ข้อเสนอแนะแนวทางในด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ให้ภาครัฐเข้าถึงประชาชนและให้ความรู้กับประชาชนให้มากยิ่งขึ้น ในด้านการมีส่วนร่วม สนับสนุนให้แต่ละหมู่บ้านจัดทำแผนพัฒนาชุมชน ระบุถึงความต้องการใน

ส่วนที่อยากให้เกิดการพัฒนาในชุมชน ประเด็นที่ 2 ข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ให้ภาครัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือตัวแทนของประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน เพื่อที่จะได้ติดตามการดำเนินงานว่า หลังจากการทำแผนพัฒนาชุมชนแล้ว ทางภาครัฐได้ดำเนินงานถึงขั้นตอนไหนบ้างแล้ว เพื่อที่จะได้รายงานให้กับประชาชนได้รับทราบ ทางภาครัฐควรเลือกจัดโครงการหรือกิจกรรมที่ประชาชนสามารถเข้าไปร่วมได้ เพราะหากประชาชนเข้าร่วมได้ก็จะเป็นการส่งเสริมความสามัคคีของคนในชุมชนอีกทางหนึ่ง

ประเด็นที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ภาครัฐควรมีการชี้แจงการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยอาจจะทำเป็นหนังสือหรือรายงาน หรือข้อมูลแบบ Infographic จะทำให้เข้าใจข้อมูลและติดตามผลได้ง่าย และปัจจุบันนี้ก็มีช่องทางออนไลน์ไว้รองรับในส่วนของการทำงานด้านนี้ อาจจะใช้ช่องทางออนไลน์ เช่น Line, Facebook, You tube เพื่อรายงานผลการดำเนินงานตามลำดับ ประเด็นที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การรับผลประโยชน์นั้นมีหลายด้าน แบ่งโดยย่อเป็น 3 ด้านหลัก ๆ คือ 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านจิตใจ 3) ด้านสติปัญญา รัฐควรส่งเสริมให้ประชาชนได้รับประโยชน์ครบทั้ง 3 ด้าน ไม่ควรเน้นหนักไปเพียงด้านใดด้านหนึ่ง แต่ให้พิจารณาตามความเหมาะสม และความจำเป็นของประชาชน การพัฒนาชุมชนให้ประสบความสำเร็จภาครัฐเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนการพัฒนาได้รวดเร็วขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

ผลประโยชน์จากการเข้าร่วม ความผูกพันกับท้องถิ่น ความเข้มแข็งเครือข่ายชุมชน และอิทธิพลของผู้นำ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดเพชรบุรี ทำให้ประชาชนอยากเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้นและบรรลุวัตถุประสงค์ของกิจกรรม/โครงการต่างๆ ของชุมชน ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

จากภาพที่ 1 สรุปได้ว่า แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายได้นั้น จะต้องอาศัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน 4 ประการ คือ ผลประโยชน์จากการเข้าร่วม ความผูกพันกับท้องถิ่น ความเข้มแข็งเครือข่ายชุมชน และอิทธิพลของผู้นำ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อสรุป ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมและรายด้าน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์

ลักษณะส่วนบุคคล ในภาพรวม อาชีพ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ด้านผลประโยชน์จากการเข้าร่วม ด้านความผูกพันกับท้องถิ่น ด้านความเข้มแข็งเครือข่ายชุมชน มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และด้านอิทธิพลของผู้นำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ พบว่า เทศบาลควรลงพื้นที่สำรวจความเดือดร้อนของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี ควรสนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่น เข้าร่วมวางแผน ปฏิบัติ และประเมินผลงาน เพื่อแก้ปัญหาของชุมชน ควรเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของการปฏิบัติงานในกิจกรรม/โครงการต่างๆ

ส่วนข้อเสนอแนะ จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ในภาพรวมและรายด้าน มี

ส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ในการดำเนินการ ดังนี้ ควรส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นคัดค้านหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล โดยการเข้าไปเป็นคณะกรรมการหรือตัวแทนชุมชนร่วมดำเนินกิจกรรมแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อการพัฒนาชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อพัฒนาชุมชน ควรส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ร่วมกันแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นด้วยกันเพื่อการพัฒนาชุมชน และมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือในกระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนา เพื่อการพัฒนาชุมชน ควรชี้แจงหรืออธิบายให้ประชาชนในพื้นที่ได้เห็นว่าการพัฒนาชุมชนตามแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชน สามารถจัดการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาชุมชนได้อย่างยั่งยืน จนมีความรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ในการพัฒนาชุมชนที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน และเห็นว่าชุมชนได้รับประโยชน์จากการพัฒนาชุมชน จากกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ที่ชุมชนได้ทำร่วมกัน ควรส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการร่วมกันแก้ไขปัญหาดัง ๆ ที่เกิดขึ้น ในชุมชน และมีส่วนร่วมในข้อตกลงและพิจารณา ตัดสินใจดำเนินกิจกรรม ต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงวางแผนเพื่อพัฒนาชุมชน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อาชีพ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ในการดำเนินการ ดังนี้ ควรมีการวางแผนเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ให้สอดคล้องเหมาะสมกับลักษณะอาชีพของประชาชนในพื้นที่

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ด้านผลประโยชน์จากการเข้าร่วม ด้านความผูกพันกับท้องถิ่น ด้านความเข้มแข็งเครือข่ายชุมชน มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และด้านอิทธิพลของผู้นำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ในการดำเนินการ ดังนี้ ควรนำปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ผลประโยชน์จากการเข้าร่วม ความผูกพันกับท้องถิ่น ความเข้มแข็งเครือข่ายชุมชน และอิทธิพลของผู้นำ ไปประยุกต์ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดเพชรบุรี เพื่อให้ประชาชน

อยากเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้นและบรรลุวัตถุประสงค์ของกิจกรรม/โครงการต่างๆ ของชุมชน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 4 พบว่า เทศบาลควรลงพื้นที่สำรวจความเดือดร้อนของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี ควรสนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่น เข้าร่วมวางแผน ปฏิบัติ และประเมินผลงาน เพื่อแก้ปัญหาของชุมชน ควรเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของการปฏิบัติงานในกิจกรรม/โครงการต่างๆ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ในการดำเนินการ ดังนี้ ควรมีนโยบายในการลงพื้นที่สำรวจความเดือดร้อนของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปีงบประมาณ เพื่อรวบรวมปัญหา ความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ให้ได้ข้อมูลที่ตรงประเด็นสามารถแก้ไขปัญหาให้ชาวบ้านให้ตรงจุด ควรมีนโยบายในการประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนได้รับทราบข้อมูลการพัฒนาชุมชน เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาความต้องการของคนในพื้นที่ได้ตรงเป้าหมาย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

2.1 ควรศึกษาวิจัยแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดเพชรบุรีทั้งจังหวัด เพื่อนำข้อมูลไปประยุกต์ในการส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.2 ควรมีศึกษาถึงประเด็นความต้องการในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน เพื่อให้ได้แนวทางใหม่ๆ ในส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- ถวิลวดี บุรีกุล. (2552). การมีส่วนร่วม แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- ธนวุฒิ บัวคลี่. (2564). แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด.

- นงนุช ยาบุญนะ. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ระยะ 3 ปี (พ.ศ.2557-2559) ของเทศบาลตำบลบ้านโป่ง อำเภอหางดง จังหวัด เชียงใหม่. พิษณุเวชสาร, 13(1), 147-162.
- สุชาติ พริกเล็ก ไพรัตน์ นิมหาด และเดโช แชน้ำแก้ว. (2565). การมีส่วนร่วมในการพัฒนา ชุมชนของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหงส์ อำเภอทุ่งสง จังหวัด นครศรีธรรมราช. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 9(4), 436-452.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานয়รัฐมนตรี. (2566). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570). เรียกใช้เมื่อ 7 พฤษภาคม 2566 จาก nesdc.go.th
- เสาวภา สินสุภา. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลทับใต้ อำเภอ หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วารสารการจัดการการเมืองการปกครองและท้องถิ่น, 1(1), 1-8.
- อิสรา หงษ์ชุม และราเชนทร์ นพณัฐวงศ์กร. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ บริหารพัฒนาชุมชนเขตพื้นที่บ้านยกกระบัตร ตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัด สมุทรสาคร. วารสารสถาบันพิมลธรรม, 10(1), 99-100.
- Cohen J. M. & Uphoff, N. T. (1977). Rural development participation : concept and measure for project design. implementation and evaluation. New York: Cornell University.
- Yamane, T. (1973). Statistics: An Introductory Analysis. 3rd ed. Singapore: Harper International Editor.